

Valg af undervisningsmaterialer

MINIGUIDE

Denne miniguide er en vejledning til materialevalg i forhold til forebyggendeundervisning. Miniguiden er udformet som ti spørgsmål du bør kunne svare på, hvis du skal udvælge materiale til undervisning.

Materialeudvalget i Danmark er mangfoldigt – og måske endda i nogen grad modsætningsfyldt. Indhold og metoder i forhold til de problemfelter, der arbejdes med, er alsidige og forskellige. Under ét kalder vi det *forebyggendeundervisning*. Men der er metodisk en forskel på den måde man bør håndtere aktive bekymringer og problemer, f.eks. med konkrete typer af risikoadfærd, og den måde vi bør håndtere opbyggende arbejde med et ressourceorienteret og et kapacitetsopbyggende fokus, f.eks. med et sigte på at understøtte social kapital eller normklarhed i fællesskaber.

Undervisning og interventioner for klasser og grupper udspringer af en målsætning, men indeholder også afledte effekter, du bør være opmærksom på. Du bør f.eks. være opmærksom på, hvilke risikoadfærdssindikatorer du sætter på dagsordenen, og hvordan du gør det. Det du sætter på dagsordenen kan påvirke adfærd og holdninger, også i en uønsket retning.

Dit valg af undervisningsmateriale bør udspringe af en grundig kortlægning og analyse, hvor du bl.a. gør dig klart hvad målsætningen for dit arbejde er, og hvad den udspringer af, og hvilke metoder det kalder på. Didaktisk er der en forskel på, hvilke metoder du vælger, hvor du tilrettelægger din intervention og hvad du kan og bør sætte på dagsordenen – der er i det hele taget mange spørgsmål, man bør stille sig i forhold til forebyggendeundervisning.

Med Venlig Hilsen

Fagudvalg for forebyggelse i skolerne

Er det relevant at arbejde med?

Hvis du gerne vil arbejde forebyggende med et emne, skal du først spørge dig selv, om det er relevant for netop denne klasse eller gruppe. Interesse for et emne er ikke nødvendigvis det samme som at det er forebyggelsesmæssigt relevant.

Et eksempel på dette er stoffer. Selvom der er mange elever der er interesserede i det og har det som en del af deres referenceramme fra sociale medier, influencers, musik, osv. er der kun få der har prøvet det selv, har fået det tilbudt eller endda kender nogle der har prøvet det. At tage en specifik risikoadfærdsindikator op, f.eks. stoffer, som emne med en tilgang der handler om at advare mod konsekven-

Hvad vil du gerne opnå?

Når du arbejder med forebyggelse, er der nogle forskelle ift. andet skolearbejde det er vigtigt at være opmærksom på. Den vigtigste er, at der ofte er en dagsorden om at prøve at påvirke børnenes eller de unges adfærd i stedet for fx at de skal tilegne sig viden eller skabe refleksion.

Der er intet der tyder på at viden alene (fx om negative konsekvenser) påvirker adfærd i en positiv retning. Når du kigger efter materiale der behandler et emne, skal du derfor som det første spørge dig

selv, hvad du gerne vil opnå med det. Hvis du gerne vil bidrage til at børnene eller de unge gør noget mere eller gør noget mindre i deres fritid, bør tilgangen i materialet bygge på en teori og metode der tidligere har vist at kunne påvirke adfærden.

Spiller materialet sammen med den generelle tilgang i jeres organisation?

Har I i din organisation en pædagogisk eller didaktisk strategi, og følger I en systematik, som der skal tages hensyn til, i forhold til materiale valg?

Hvordan knytter materialet an til andre indsats og den lokale strategi, f.eks. læseplaner?

Hvilke aktører inddrages i indsatsen? Er

Hvem kan vejlede i forhold til materialevalg?

At vælge velfungerende materiale, der har en forebyggende effekt, er ikke nemt. At vælge et godt materiale, kræver kendskab til klassen, pædagogiske og didaktiske overvejelser omkring indholdet, viden om emnet og viden om hvad der skal til for at påvirke børn og unges adfærd.

Det er sjældent, at én person har forudsætningerne for at samle den viden og de kompetencer, og du bør derfor overveje om der er nogen du kan trække på eller sparre med omkring valget af mate-

Hvilket videns grundlag bygger materialet på?

Hvis materialet skal have en effekt, bør den i det omfang det er muligt baseres på evidens eller i hvert fald på en afprøvet teori eller metode, der kan underbygge en forestilling om, at denne tilgang vil give en effekt.

Hvilke aktiviteter og metoder benyttes i materialet?

Nogle materialer benytter metoder, og lægger op til aktiviteter, som man som underviser skal være bekendt med.

Er du den bedste til at forestå undervisningen? Hvad skal der til før du er? Kan du trække på andre?

Hvad er allerede gjort?

Er emnet noget der allerede er arbejdet med i klassen? Skal tidligere arbejde tænkes ind?

Hvilke aktører har tidligere været tænkt ind? Har forældre tidligere været inddraget, og hvordan kan de evt. inddrages ift.

Hvor meget tid skal du bruge på indsatsen?

Når du sætter et emne på dagsordenen gennem et undervisningsmateriale, bør du overveje at sætte et mål for, hvad du gerne vil opnå med undervisningen og ikke mindst hvor meget undervisning eleverne skal have, før du forventer at kunne bidrage til en effekt ift. deres adfærd.

Er materialet indbydende for eleverne?

Når man vurderer mulige materialer, kan man godt komme til at fokusere så meget på indholdet og forskellige øvelser at man glemmer hvordan det præsenterer sig.

For eleverne kan det dog betyde meget at materialet er indbydende når de bliver præsenteret for det. Vær derfor opmærksom på om fx billeder ser gamle ud og om teksten er passende ift. elevernes alder.

Hvilket alternativ er der til dette materiale?

Inden du beslutter dig for et materiale bør du orientere dig omkring alternativer. Er der andre der vil være mere passende at benytte?

